

Podstawowe zasady postępowania dla personelu szczepiącego oraz lekarza w wypadku samoukłucia (samowstrzyknięcia) szczepionki dla ryb

Informacje ogólne

Szczepionki przeznaczone dla ryb zawierają: - Niezdolne do transformacji szczepy bakteryjne i wirusowe z formalina, - Olej mineralny. Najczęściej stosowane dawki to: 0.05 ml lub 0.1 ml, oraz sporadycznie 0.2 ml, którą szczepi się ryby podając bezpośrednio w brzuch. Ryby szczepi się manualnie (iniekcje za pomocą strzykawki) lub mechanicznie (maszyna szczepiąca). W 2011 roku zaszczepiono 450 milionów ryb stosując zarówno szczepienie ręczne jak i mechaniczne w podobnych proporcjach. W sytuacji kiedy osoba podająca szczepionkę wstrzyknie sobie przypadkowo w rękę (palec) całą dawkę szczepionki skutki mogą być bardzo groźne dla zdrowia jeśli nie zastosuje się natychmiastowego leczenia. Pracownik po wstrzyknięciu szczepionki powinien jak najszybciej zostać odwieziony do szpitala i chirurgicznie usunąć całą dawkę szczepionki. Wcześniejsze zalecenia były takie, aby w miejscu szczepienia ryba zawsze była dostępna adrenalina do podania w momencie wystąpienia wstrząsu anafilaktycznego. Obecnie nie ma wymogu dostępności adrenaliny w fermach dla ryb podczas szczepienia (w ciągu 20 lat nie zanotowano przypadku wymagającego podania zastrzyku z adrenaliną). Ryzyko wstrząsu anafilaktycznego uznaje się za znikome, a w razie jego wystąpienia adrenalinę powinien podać personel medyczny. Zaleca się, aby przed rozpoczęciem szczepienia powiadomić najbliższy ośrodek służby zdrowia o planowanym szczepieniu, oraz przesłać do wiadomości powyższą kopię o zasadach postępowania w wypadku samowstrzyknięcia szczepionki. Personel wykonujący szczepienie powinien być dokładnie przeszkolony w zakresie BHP zanim rozpocznie pracę oraz musi zaznajomić się z procedurami wymaganymi w momencie wypadku (samowstrzyknięcia).

Do właściciela farmy lub jego zastępcy należy uruchomienie wymaganych procedur przed rozpoczęciem szczepienia (powiadomienie ośrodka zdrowia lub służb medycznych o planowanym szczepieniu).

Informacja dla pracownika (wykonującego szczepienie)

Przypadkowe wstrzyknięcie szczepionką dla ryb może teoretycznie spowodować wstrząs anafilaktyczny. Objawy wstrząsu pojawiają się dość wcześnie, już po paru minutach od ukłucia. Oprócz bolesności palca i jego zaczerwienienia są to: -Swędzenie ciała, oczu i jamy ustnej, Uczucie gorąca z wysypką, Uczucie strachu, Ogólne osłabienie, Bóle brzucha, w koncu nudności i wymioty. W najbardziej ostrych przypadkach mogą pojawić się też zaburzenia w oddychaniu oraz utrata przytomności z niekontrolowanym oddaniem moczu i kału. W takim wypadku należy niezwłocznie przewieźć pacjenta do szpitala i jednocześnie skontaktować się z numerem Pogotowia Ratunkowego 113.

Każda minuta w takim wypadku jest bardzo ważna!!!

Mechaniczne szczepienie

Przy ukłuciu podczas szczepienia mechanicznego, najczęściej cała dawka szczepionki zostaje wstrzyknięta w palec. Najczęstszym objawem w takim wypadku jest zaczerwienienie, ból i opuchlizna palca oraz (rzadziej) opuchlizna przedramienia, zmęczenie, nudności i temperatura.

Opisane objawy szybko ustępują po odpowiednio zastosowanym leczeniu, dlatego tak ważna jest możliwie szybka wizyta u lekarza

Podanie antybiotyku (penicylina lub podobny), środków przeciwzapalnych czy przeciwbólowych jest niewystarczające. Jeżeli szczepionka nie zostanie usunięta chirurgicznie może dojść do trwałego uszkodzenia tkanki z konsekwencją w postaci amputacji palca włącznie.

UWAGA!!! Podczas szczepienia mechanicznego nigdy nie zmieniaj pozycji ryby rękami.

Używaj do tego zawsze pęsety o odpowiedniej długości.

NIGDY nie wyciągaj ryby z maszyny szczepiącej ręcznie

Zawsze używaj do tego celu pincety lub podobnego narzędzia

Manualne (ręczne) szczepienie

Jeżeli podczas szczepienia ręcznego ukłujesz się igłą do szczepienia, wystąpi wówczas lekkie, lokalne zapalenie skóry palca/dłoni. Takie ukłucie nie wymaga konsultacji medycznej poza podaniem środka przeciwbólowego jeśli jest taka potrzeba.

Jeżeli jednak w takim wypadku pracownik zacznie odczuwać nudności, osłabienie albo gorączkę prawdopodobieństwo wstrzyknięcia szczepionki jest duże i wymaga wizyty u lekarza chirurga w ciągu następnego 6-ciu godzin, w celu usunięcia szczepionki.

Trondheim 14. mai 2012, Håkon Lasse Leira, overlege Arbeidsmedisinsk avdeling, St Olavs Hospital Trondheim

Podczas szczepienia ręcznego używaj gumowych rękawic